

І чужому наукається,
І свого не чурайтесь...
Т. ПЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
434-0237
434-0807
УНСотел: 435-8740
— Тел. в Нью-Йорку: —
Варієт: 7-4125
УНСотел: Варієт: 7-5337

РІК LXXII. Ч. 87. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО-ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ТРАВНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 11, 1965 No. 87. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 10 травня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ДЖАНСОН НАКАЗАВ ВІДПОВІДАЛЬНИМ ПЕРЕДНІМ УРЯДОВЦЕМ СКЛАСТИ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ, що показуватиме, які вони мають прибутки. Цей наказ відноситься до 2,000 осіб, які є відповідальними безпосередньо перед Президентом. Наказ мусить бути виконаний впродовж 90 днів. Президент заявив, що його уряд "не може толерувати так званий конфлікт інтересів", це значить такого стану, коли державний урядовець збагачується, використовуючи своє становище. Це зарадження Президента є у зв'язку з випадком асистента торговця Герберта Клоца, який мусів зрештешити 22-го квітня внаслідок посередніх прибутків від однієї тексаської компанії.

НОВА ХУНТА В САН ДОМІНГО 9-го ТРАВНЯ ЗВІЛЬНИЛА 8-ох ОФІЦЕРІВ, щоб скорше можна було прийти до порозуміння з повстанцями, що підтримують Каманя Дея. В Домініці 8-го травня створено 5-членну хунту, яку очолює генерал бригади Антоніо Імберт Варрера. Ця хунта має контролювати всі 26 домініканських провінцій і 90 відсотків столиці Санто Домінго. Але представник вибраного повстанцями президента полковника Франціска Каманя Дея заявив, що цей вибір протриває договори про перемир'я, який заключено 5-го травня. Представник уряду президента Джансона заявив, що ЗДА не хочуть допустити до того, щоб в Домініці запанувала права або ліва диктатура.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО НЕ МОЖНА СКАСУВАТИ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, як це планував президент Джансон після виборів минулого року. Республіканський кандидат на президента Беррі Голдфотер обіцяв скасувати обов'язкову військову службу, якщо стане президентом. Окрема Комісія вивчала цю справу і ствердила, що не можна скасувати військову службу, якщо число збройних сил має залишитися таке саме, як є тепер: 2,600,000. Закон про обов'язкову військову службу кінчається в 1967-му році. Комісія рекомендує покінувати до війська молодші річники, злібералізувати звільнення від військової служби та збільшити платні військовикам.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Д. А. АЙЗЕНГАУЕР СТВЕРДИВ, ЩО ВІЙСЬКОВА ПЕРЕМОГА НЕ ДАЛА СПОДІВАННИХ НАСЛІДКІВ. Айзенгауер промовляв в телебаченні в ЗДА та в Англії з приводу 20-річчя закінчення другої світової війни внаслідок капітуляції Німеччини. Вели війну — казав Айзенгауер — на те, щоб "здобути для людей волю й людську гідність", але цілі цілі не досягнуто внаслідок розходжень між союзниками та малих воєн, що їх ведеться в світі. Айзенгауер відповів на запит польового маршала з Лондону виконати Монтемеро, що можна передбачити навіть не про роки, що загальна світова війна привела б до повного знищення, до Армагеддону.

КАНАДА ВИКИНУЛА ДВОХ СОВЕТСЬКИХ ШПИТІВ М. В. ВІСНОВА ТА В. П. ПОЛУЧЕНА. Висновка працював в торговельному відділі советської амбасаді, а Получення був урядовцем амбасаді. В зв'язі канадського міністра закордонних справ говориться про те, що ці два советські дипломати витратили тисячі доларів для канадських урядовців на те, щоб дістати від них різні технічні інформації. Канадська Королівська кізна поліція вчасно була поінформована про цю шпигунську діяльність, і Канада не мала жадної шкоди від неї.

У СВІТІ

В РІЗНИХ ДЕРЖАВАХ СВЯТКОВАНО 20-РІЧЧЯ ПЕРЕМОГИ НАД НІМЕЖЧИНОЮ. Советський прем'єр Алексій Косигін виголосив у Східному Берліні промову з новими напастями атаками проти Америки. В тому самому часі в Москві на парадному зборі в Кремлі перший секретар компартії Леонід Брежнєв у великій промові згадав вперше Сталіна, як того, що покликав був до життя Державну Раду Безпеки задля організування і керування обороною СРСР проти німців. На естраді сидів також маршал Георгій Жуков, зате не було Нікіти Хрущова.

КАНЦЛЕР ЗАХІДНОЇ НІМЕЖЧИННИ ЛЮДВІГ ЕРГАРД ЗАЯВИВ з нагоди 20-річчя протигітлерівської Німеччини, що підставою політики і головною мрією всіх німців є з'єднання Німеччини. По цій самій лінії промовляв лідер соціалістичної опозиції Віллі Брандт.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР СЕІСІКО САТО ВИЯВИВ, що кол. амбасадор ЗДА у Південному В'єтнамі Генрі Кебл Ладж запевнив його, що Америка не бомбардуватиме столиці Північного В'єтнаму Ганою. Згодом речник уряду спростував, що Ладж не склав ніякої зобов'язуючої заяви, а тільки висловив свій здогад.

ПАПА ПАВЛО VI ВИСТОСУВАВ ЗАКЛИК ДО 36.000-ЧЛЕННОГО ОРДЕНУ ОО Єзуїтів, щоб той орден повів активну кампанію проти атеїзму. У Римі відбуваються наради по черзі 200 делегатів Єзуїтів задля вибору нового генерального президента ордену, після смерті о. Жана Батіста Жансеня. Орден ОО Єзуїтів існує 424 роки.

В ІНДИЙСЬКІЙ ЧАСТИНІ КАШМІРУ АРЕШТОВАНО ЗНОВУ колишнього прем'єра Кашміру, шейха Мохамеда Абдулла, якого вже раніше двічі були арештували і звільняли за його заходів, щоб у Кашмірі перевести плебісцит або знайти таку розв'язку цієї проблеми, яка задовольнила б і могометанський Пакистан. Мохамед Абдулла сам вернувся з пропагандивної подорожі по різних країнах Африки й Азії. Його і його прибічників вивезли до далекого містечка, де він матиме обмежену свободу рухів.

ГОЛЛЯНДСЬКИЙ УРЯД НАРАДЖУВАВСЯ над впливним газетним романом між 27-річною княжною Беатричею, наступницею голландського престолу, та 38-річним західно-німецьким дипломатом з аристократичної родини, Класом фон Амебергом. Офіційно заявлено, що поголоси про заручини "передчасні". Якщо уряд не дав би згоди на подружжя наступника престолу, а вона всетаки вийшла б заміж за свого вибранця, вона втратила б права до престолу.

В АФРИКАНСЬКІЙ КРАЇНІ РОДЕЗІЯ БІЛО-РАСОВИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕН Д. СМІТ ОСЯГНУВ в парламентарних виборах рішучу перемогу. Право голосування мали передусім 217,000 білих мешканців Родезії, а з-посеред 4-ох мільйонів чорних автохтонів тільки нечисленні одиниці з поважним мастком. Шіло Сміта і його партія є проголосили державку незалежності Родезії. Якщо це станеться всупереч становищу Британії та Об'єднаних Націй, то в Америці постане друга поруч із Південно-африканським Союзом держава з расетською політикою білої меншини, пануючої над більшістю місцевих чорнях.

МИТР. ІОАН ТЕОДОРОВИЧ ПОСВЯТИВ НОВОЗБУДОВАНУ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ СВ. ТРОЙЦІ В ІРВІНГТОНІ

Ірвінгтон, Н. Дж. — В неділю 9-го травня ц. р. відбулося тут урочисте посвячення новообудованої заходами настоятеля парафії церкви св. Тройці о. Артема Селенини і пожертвами її парафії величавої церкви св. Тройці. Довершив посвячення церкви, її престолу й іконостасу Митрополит Української Православної Церкви у ЗДА Іх Іван Теодорович, що його із прибуттям привітав при вході до церкви парох о. Артем Селенина. Після архієпископської Служби Божої, що її відправив Митрополит Іоан в сослужінні вісьмох священників і під час якої співав хор під проводом проф. С. Вожаківського, точно о г. 1:30 по пол. відбувся в залі місцевого "Сокола" бенкет, в якому взяло участь 665 осіб. Проводив бенкетом апа. Іван Романішин. На бенкеті було репрезентоване численне українське православне духовенство під проводом Владимира Іоана: о. протопресв. Л. Веселовський з Нью-Йорку, о. Т. Форесті з Пассейку, о. д-р В. Клодницький з Нью-Йорку, о. І. Гудзик з Картерету, о. В. Желехівський з Ванду Бруку, о. М. Харчишак з Нью-Йорку, о. С. Шадинський з Ванду Бруку, о. мтр. Ом. Мишич з Честеру, о. П. Мелех з Картерету, о. М. Земляченко з Байону, о. М. Рибачук з Патерсона, о. протопресв. І. Савчук з Філадельфії, о. С. Непрель з Нью-Йорку, о. О. Парик з Трентону, о. Сморгожевський, о. диякон Тонкошук з Нью-Йорку, о. протодіак. Пушкарєнко з Байону, о. Ю. Скорський з Нью-Йорку, о. М. Ільїнський з Трентону. Брав участь у бенкеті також парох української католицької церкви в Нью-Йорку о. Дмитро Лалуга, який виголосив зворушливу промову і привітання для православної громади Ірвінгтону із збудуванням нової церкви.

Митрополит Іоан Теодорович

що його Владика Іоан нагородив титулом митра. Український Народний Союз був репрезентований його гол. представником П. Лисогором, який виголосив окремі привіт. В бенкеті взяли участь також численні представники інших українських установ й організацій: М. Степаненко від УР-Союзу, п. Яремко від УНПО-мочі, сот. Ю. Кононів від Української Централі в Нью-Йорку, д-р Л. Голіняк від ОБВУА, д-р С. Ворон від Т-ва Українських Лікарів, мгр. Яр. Рак від ООЧСУ, ред. В. Пасічник від Окружного Комітету за створення Українського Католицького Патріархату та багато інших. З американського світу на бенкеті були присутні посадики М. Ньюарку Г. А. Лонізіо, конгресмени Теодор Кребс та Мініс, радийні м. Ірвінгтону Фр. Янковський, капітан місцевої поліції, українець з походження, Ст. Мисіков. Місто Ірвінгтон репрезентував і під час Служби Божої на бенкеті обіділи Вільям Е. Ловелл. В урочистості поєднання церкви брала участь українська молоді, організована в Пласті та СУМА, як також дітвора Рідної Школи. Зокрема пластуні і сумівці утримували шпалір під час переходу Владимира Іоана з резиденції о. Настоятеля до церкви і потім держали почесну сторожу при вході до церкви і в церкві. Перед бенкетом відбувся концерт, що ним проводив проф. С. Вожаківський.

В НЬО-ЙОРКУ ВИСВІТЛЮВАЛИ ФІЛЬМ Я. КУЛИНИЧА „ВІД МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ДО КАРДИНАЛА ІОСИФА“

Нью-Йорк. — При кінці тижня у великій залі Українського Народного Дому висвітлювало документальний фільм відомого кінорежисера Я. Кулинич "Від Митрополита Андрея до Кардинала Йосифа". В цьому звуковому фільмі глядачі мали нагоду побачити історичні українські дні в Римі у зв'язку з номінацією Верховного Архієпископа Йосифа Сліпого на кардинала. В першій частині фільму висвітлено важливі моменти з життя Митрополита Андрея Шептицького. Присутні з запертим відходом слідували за окремими картинами цих кінокадрів із днів величчя і слави князів України.

МОСКОВСЬКІ ПІСНІ — ЦЕ ВЖЕ СИСТЕМА

20 квітня ц. р. газета "Молодь України" знову друкує для української молоді ноти і текст московської пісні "На сьомому етапі". Слова Ю. Цейтлина, а музика А. Аєдницького.

УСК НЬО-ЙОРК — „ТРИЗУБ“ 3:3 УСК ГРАТИМЕ У ФІНАЛІ ЗДА

Філадельфія, 9 травня. — Як черговий першун країни, що було б вже четвертою назвою "Юкрєйнісе", виграваною на чаші. Змагання у Філадельфії почалися офіційною частиною з музикою американського і українського гімнів у виконанні Українського. Американської Струнної Оркестри. Ця ж оркестра відіграла декілька повисових точок під час перерви. Приймаючи на змаганнях були члени проводу Футбольного Союзу ЗДА: Фіншвік, Баріскі і МенГварс. В першій половині дружини УСК-у мала перевагу, у висліді чого ця півгра закінчилася рахунком 2:1 для УСК-у. Перші ворота здобув для "Тризуба" Ферейра, після чого двох воріт для УСК-у стрілив Сметтирст. В другій половині переважав "Три-

Президент критикує де Голля — поручає єдність Заходу

Вашингтон. — Президент Джансон проголосив 8 травня ц. р. в 20-ті роковини капітуляції Німеччини Гітлера, звернення до західних країн, що було передане до Європи через комунікаційного сателіта Телестар. Признавши, що "ті, які віддали своє життя (у другій світовій війні) не вмерли задармо", Президент ствердив водночас, що не владсться осягнути триквіт мир. "Ще не прохололи попи, як тінь советських амбіцій впала вперек обличчя Європи". Президент кількакратно підкреслював потребу єдності і солідарності західного фронту, при чому ствердив, що "наша політика має за однією своєю ціллю — відбудувати живучість, безпеку й цілість вільної Європи". Але тут же заявив з проречистим натяком на політику французького президента де Голля: "Сьогодні деякі зусилля заступити партнерство підозрою і весті політику поділу. Але народи Атлантики не завернуть до того вузького націоналізму, який порвав і кров'ю заплямав діла нашого суспільства у минулих генераціях. Кожний успіх у минулому став можливим завдяки спільній дії та зростові єдності". Такий під націоналізм, який богасив би надії та знівечив мрію про єдність Європи й Атлантичне партнерство не є в дійсному інтересі нідної вільної нації у світі. Це шлях назад внапрямку болючого переживання, з якого ми всі вийшли". Президент закликав до розв'язування зрозумілих розбіжностей думок і становищ у дузі приязни. Вислідом конкретні цілі західного світу, він назвав ступневе лікування залізної заслони, збільшення східно-західної торгівлі, з'єднання Німеччини, поправу взаємин з СРСР. Що-до Німеччини, то Президент ствердив, що, мас скінчитися сором, що ним є східна зона (Східна Німеччина)". Президент потвердив, що ЗДА дають відпир комуністичній агресії у В'єтнамі та що вони, як великодержавна потуга, несуть тягар відповідальності також за справи в Африці, на Середньому Сході і в Західній Гемісфері. "Але живучість нашої політики і наші сподівання є з народами Атлантичного обштуру". — Майже в тому самому часі у Парижі де Голль був на великій військовій параді з нагоди 20-ліття перемоги альянсів над німцями. У французьких святкуванніх підкреслювалося заслуги французького рєзистансу. Звернення президента Джансона знайшло відгук у цілій західній пресі.

Театр „Заграва“ з Торонта з великим успіхом виставив у Філадельфії й Нью-Йорку п'єсу Жана Ануї „Жанна Д'Арк“

Нью-Йорк. — З кінцем минулого тижня, в суботу й неділю 8 і 9-го травня, Український Театр „Заграва“ з Торонта виставив з великим успіхом у Філадельфії й Нью-Йорку п'єсу сучасного французького драматурга Жана Ануї „Жанна Д'Арк“, в українському перекладі А. Мироня. В головній ролі (Жанни) виступала Валія Орловська, а інші ролі виконували: Андрій Ільків, Юрій Вельський, Зенон Мазуркевич, Дмитро Романчик, Ларій Кушніренко, Михайло Лялька, Ніна Тановецька, Галіна Сандуляк, Марія Луцька, Зеня Шевчук, Олександр Климович, Іван Валько, Володимир Довганюк (який же адміністратор театру), Тарас Парченко, Юрій Мусій, Константина Валько, С. Генія-Березовський, Роман Таровецький, Ігор Матла, Володимир Лялька, А. Генія-Березовський та Ю. Таровецький. Режисером є Слав Теліжия, декоратор — Зенон Мазуркевич.

„Довбуш“ з Нью-Гейвен і „Україна“ з Торонта здобули першість УСЦАН

Союзівка, 9-го травня. — У відбиванкових першостях Української Спортової Централі Америки і Канади здобули перемоги і перші місця жіноча дружина „Довбуша“ з Нью-Гейвен та дружина чоловіків „Україна“ з Торонта. В конкурентії жінок взяли участь тільки дві дружини, тобто переможець „Довбуш“ та „Чорноморська Січ“ з Нью-Йорку, між якими відбулися змагання, зложені з п'яти секцій. „Довбуш“ переміг рахунком 4:1. Несподівано для організаторів турніру не прибули на ці першості жіночі дружини — репрезентанти делегатів УСЦК з Півночі і з Канади.

В конкурентії чоловіків перше місце здобула дружина УСК „Україна“ з Торонта перемігши „Довбуш“ за рахунком 2:1. За винятком двадцяти хвилин, в яких УСК мав більше з гри. „Тризуб“ не лише добився вирівнювання вислідів із стрілу Яковини, але і ведення 3:2 воротами, яких автором був Сото. Такий стан задержався до 86 хвилин, коли Сметтирст здобув треті ворота для УСК-у і ними доповнив свій „гет трік“. Цим гарним і емоційним змаганням приглядалося понад три тисячі осіб. Проводив матч суддя Пітере.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ПОМИНКИ НА МОГИЛІ ПОЛК. С. КОНОВАЛІЯ В РОТТЕРДАМІ

Цьогорічні жалобні урочистості в Роттердамі на могилах с. п. полк. Євгена Коновалія, першого голови Проводу Українських Націоналістів, відбулися в неділю, 23 травня — в річницю трагічної смерті провідника Української Військової Організації та основоположника Організації Українських Націоналістів.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ХОРУ ІМ. МИТРО. ШЕПТИЦЬКОГО

Нью-Йорк, (Т. Ш.) — В суботу 8 травня відбулися Загальні Збори Хору ім. Митрополита Шептицького, які молитовно розпочав о. д-р Мелетій Соловій. На голову хору вибрано одногослосно пана Олега Богачевського, на заступників проф. М. Нячя та інж. Л. Мащак, на касира мгр. В. Магоцького, а на членів Управління: д-ра Б. Бабія, Т. Шумиловича й інж. Ю. Фрида. До Контрольної Комісії увійшли: д-р Ю. Глоб, інж. Е. Манар і пані Ю. Копиченська. На Загальних Зборах звітували уступаючи члени Управління: д-р Б. Вабій і мгр. В. Магоцький. В дискусії загальною низку проблем, а між ними присудження нових членів до хору та влаштування концерту в честь Митрополита А. Шептицького. Діти єм хору проф. Р. Левіцький подав, що вже вичислено 81 твір і зачаті 10 нових; проф. М. Нячяві, своєму заступникові, подякував диригент за сумлінну і жертвенну працю. Головував на Зборах д-р Ю. Глоб, секретарював інж. З. Глобач.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПІСЬНИЙ ХОР НАГОРОДЖЕННИ ЗА УКРАЇНСЬКУ ПІСНЮ

Мельбурн. — Під час конкурсу шкільних хорів цього міста на найкраще виконання пісень першу нагороду здобув хор „Свободи“.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПОНИЗИЛИ ЗВАННЯ ХЛІБОРОБА

Тракторист І. Нагорний у своїм листі до редакції „Комсомольської Правди“ (1 травня ц. р.) пише: „...В останніх роках звання хлібороба понижено, понижено по суті, і говорилось на нашу адресу немало гарних слів. Та що з тих гарних слів, коли бракувало довіри хлібороба, коли нерозумним адмініструванням відбирали йому найдорожче — почуття господаря землі. Коли, бувало, їде тракторист по селі гордо, не поспішаючи, дивлячись за собою, а старі, як виключаються. А тепер час побуває, що молоді люди дивляться з почуттям легкого зневаги...“

БЕЗ МЕТИ

Якийсь Володимир У. з Києва написав до 21 спису „Молодь України“ з часів ц. р. листи, щоб зворотної адреси і призначення. — У нас, — пише цей юнак, — багато молоді. Проте не всі знають своє місце... дехто тягнеться, не знаючи, куди себе діти. На роботі турбують лише одне: як більше заробити. Потім час минає без мети: хлопці блукають по місту, шукаючи пригоди, говорять непристойності... Нічим не цікавляться...“

НЕЛЕГКО

Віталій Черкасов у „Літературній Україні“ з 17 квітня ц. р. пише про те, як у колгоспі Верхньої Дунаїки (Дунаїки) працює молодий агроном Олександр Лисогір, недовгопробувий з інституту. „Люба Броня, — пише він у листі до своєї дружини, — мешкання все ще немає і, вид-

здобув хор школярів з місцевості Данкленонг, який виконав українську народну пісню „Ой, у лузі та ще й при березі“. Цієї пісні навчили своїх англоговних австралійських шкільних товаришів три українські учениці. Керувала тим хором під час його виступу одна з українських учениць.

КОНЦЕРТ ЮЛІАНИ ОСІНЧУК В НЬО-ЙОРКУ

Нью-Йорк, (Ол. Т.) — Секція Дружин Лікарів в Нью-Йорку влаштувала тут 2-го травня 1965 р. в Українській Інституті Америки цікаву й вдалу імпрезу: самостійний фортепіановий концерт надзвичайно відомої 11-літньої Юліани Осінчук. Молоденька піаністка виконала блискучо свою програму і дістала — як призначення її таланту — багато квітів.

Було присутніх около 300 осіб, що доказує, що громадянство Нью-Йорку і околиці було дуже зацікавлене цією візрєною зорганізованою імпрезою. По концерті відбулася товариська вечірка. Пани зі Секції приготували відповідний буфет і гості, при товарській гутірці, провели мило час до пізньої ночі.

ІНСТИТУТ СВЯТОГО ВОЛОДИМИРА ВЛАШТУВУЄ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Вінніпег. — Восми Літні Курси Українознавства Інституту св. Володимира відбуваються на оселі „Камі“, від 1-го до 29-го серпня 1965 року. На курси приймаються хлопці і дівчат від 12 року життя. У програмі навчання входить такі предмети: українська мова, література, історія українців в Канаді, географія, релігія, хоральні співи, народні танці, оркестральна музика, гуртовий і народний і церковний спів, народне мистецтво: вишивання, писання писанок, громадське виховання і провідництво.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПОНИЗИЛИ ЗВАННЯ ХЛІБОРОБА

Тракторист І. Нагорний у своїм листі до редакції „Комсомольської Правди“ (1 травня ц. р.) пише: „...В останніх роках звання хлібороба понижено, понижено по суті, і говорилось на нашу адресу немало гарних слів. Та що з тих гарних слів, коли бракувало довіри хлібороба, коли нерозумним адмініструванням відбирали йому найдорожче — почуття господаря землі. Коли, бувало, їде тракторист по селі гордо, не поспішаючи, дивлячись за собою, а старі, як виключаються. А тепер час побуває, що молоді люди дивляться з почуттям легкого зневаги...“

БЕЗ МЕТИ

Якийсь Володимир У. з Києва написав до 21 спису „Молодь України“ з часів ц. р. листи, щоб зворотної адреси і призначення. — У нас, — пише цей юнак, — багато молоді. Проте не всі знають своє місце... дехто тягнеться, не знаючи, куди себе діти. На роботі турбують лише одне: як більше заробити. Потім час минає без мети: хлопці блукають по місту, шукаючи пригоди, говорять непристойності... Нічим не цікавляться...“

НЕЛЕГКО

Віталій Черкасов у „Літературній Україні“ з 17 квітня ц. р. пише про те, як у колгоспі Верхньої Дунаїки (Дунаїки) працює молодий агроном Олександр Лисогір, недовгопробувий з інституту. „Люба Броня, — пише він у листі до своєї дружини, — мешкання все ще немає і, вид-

СВОБОДА
Українська газета
FOUNDED 1893
Christian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07308

Збройна сила континенту

Минулоїжнева резолюція Організації Американських Держав створила небувалу в історії цього континенту прецедент: сформування міжамериканської збройної сили, щоб підтримати нові старання привернути мир, спокій і демократичний лад у Домініканській республіці. Від часу відкриття цього континенту маршували по його землях різні армії — британська, французька, єспанська, а після народження північно-американської потуги З'єднаних Держав, спираючись на свою збройну силу, старалися закріплювати свої політичні й господарські впливи в різних латино-американських країнах. Згідно з заявою президента Теодора Рузвельта з 1904 року, у випадку заворушень або беззаконств в латино-американських країнах ЗДА „можуть бути змушені вжити влади міжнародної поліції“. Щойно Вудро Вільсон у своїй промові з 17-го жовтня 1913 р. заявив, що ЗДА не мають ніяких територіальних ані верховодницьких амбіцій у відношенні до латино-американських країн, і від того часу доказується це раз-у-раз словами й діями.

Проте, острах латино-американських країн перед чужинською збройною інтервенцією не минався. Цим можна пояснити, чому гайдана на вступі резолюції перейшла 14 голосами проти 5, при одному, що стримався, і з голосуючою „за“ Домініканською республікою, де насправді нема влади. Це свідчить про те, як трудно школи розумовими аргументами перебороти чуттєві спонуки і як трудно визволитися латино-американським країнам з-під тиску комуністичної демагогії. Бож колективна відповідальність держав американського континенту за мир, спокій, лад і волю необхідні, коли всім їм загрожують керування з Москви й Пейнінгу комуністичній імперії. „Суверенність народу“, „недопущення територій“, „заборона чужої інтервенції“ і т. д. — це гарні принципи. Але яка їхня цінність, коли вони у практиці дають народові владу за зразком Фідела Кастра з Куби? ЗДА зацікавлені в одному: щоб латино-американські країни були вільні й незалежні. Це — спільний інтерес всієї Західної гемісфери. Коли дійсно поставити колективна збройна сила, яка практично унеможливила поширення „кастроїзму“ на інші країни — то це буде епохальною подією й епохальною заслугою.

Партійні комісари лютують

В умовах встановленого московським комуністичним режимом на Україні терору й насильства українська література творить довгими десятиріччями була притиснувана, скоювана, нищена. Смерть Сталіна і послаблення партійно-режимної шруби припинили подекуди явне репресування й винищення творців слова і викликали деякі ферменти у літературному процесі в СРСР. Творені потамці від очей і підслухув ГПУ-НКВД-КГБ вірші й нарис, приховували по закармках письменницьких столів рукописи почали виходити між люди. Серед українських підсовєтських поетів відновилися традиції Шевченкових „захлавлених книжечок“ з творами, що їх не дозволяло й далі друкувати цензура.

Деякі з таких поширюваних на Україні „захлавлених книжечок“ — сучасних українських поетів, між ними й вірші та щоденник померлого в 1963 р. Василя Симоненка, поклали різими шляхами за кордон і були опубліковані в різних еміграційних виданнях.

Наявність безупинного партійно-режимного тиску, безглядного притиснування свободи мистецької творчості якраз виявилася в реакції совєтських комісарів від літератури на факт опублікування віршів і щоденника Василя Симоненка за кордоном. Не зважаючи на те, що в цих віршах і записках немає нічого такого, за що покійного поета можна було б ставити під суд, в Україні почалася з цього приводу погромницька акція, яка своїми методами нагадує сталінські часи. Стареньку матір Василя Симоненка — Ганну Федорівну Щербань прихвально написати відкритого листа до ЦК КПУ із протестом проти „напльовання“ світлого імені поета і з подихом і призначенням, що рукописи її сина Василя забрали від неї такі то й такі товариші покійного — відомі українські критики. З наклепками до репресій супроти тих, що в невідповідний, мовляв, спосіб „розпорядилися“ творчістю В. Симоненка, виступила „Радянська Україна“ з 15 квітня с. р. Довше в цьому напрямку подавали „Літературний Українці“ з 27 квітня також і два старі київські письменники Василь Козаченко та Петро Панч, на деяких Симоненкових приятелів за те, що не передали літературної спадщини Симоненка в Спілку Письменників України, яка, мовляв, єдина має право розпоряджатися нею.

Уся та режимна кампанія компартійних сатрапів на Україні з приводу того, що вільні слово і думка проривають мурі московської тюрми народів, повинна послужити також пересторогою для тих людей закордоном, які ілюзії та пропаганду „зміни“ в окупованому совєтському режимі в Україні легковірно приймають за дійсність.

НЕ ПОПУЛЯРНИЙ, АЛЕ ДОЦІЛЬНИЙ ВИСАД

Вуенос Айрес. — „Домініканська революція“, — заявив президент Джансон 2 травня, — була спершу народною й демократичною, але згодом опанувала її ватага комуністичних змовників. Чимало революціонерів не бажало кому, ністичної тиранії. Це з трагічно, що їхні зусилля капіталізувалися банда змовників. „Ні який комуніст не займає ніякого керівного посту в нашому русі“, — твердив 29 квітня Рубен Браче, речник Хуана Боша, колишнього домініканського президента. — Але годі виключати можливість, що комуністи беруть участь в русі і намагаються використати його“.

Чи домініканські революціонери лише інфільтровані комуністами — чого не заперечує їхній речник — чи такі керувані? І чи сам Хуан Бош, як і твердив сенатор Джеймс Істленд, другим Кастром — чи лише другим Керенським? Але виявлення цих подробиць не з кінцевим, щоб оцінити ситуацію та реакцію на неї ЗДА й Латинської Америки.

Чи американський висад — „військова агресія“, як і твердив Бош 2 травня у телевізійній промові, чи може підпадає вона під якийсь інше міжнародно-правове окреслення?

Коли якась держава не має охоти чи спроможності забезпечити безпеку дипломатичних представництв чи громадян сторонніх держав, така держава має право на т. зв. власну оцінку — „сеп-гелл“ чи „автор-протекцію“, дослівно самоопиту, яку не треба мішати з самообороною. Наприклад, на порозі нашого сторіччя західні держави вислали були експедиційний корпус для охорони посольської дільниці Пейнінгу, обложеної повстанцями, т. зв. боксерами. П'ять років тому бельгійські спадучи висадилися були в Конго, щоб рятувати своїх земляків від масакри та насильства. Це була свідомо, тенденційна „помилка“, коли уряди комуністичної і „третього“ світу добачували в тому бельгійському десанті агресію.

Під цю пору все це нема в домініканській столиці уряд, який контролював би ситуацію і запевняв безпеку. Червоні партизани не шанують навіть дипломатичної незайманості, осяяної спокійними правилами нормами, обстрілюючи будівлі амбасад; їхні скоростріляють можуть звернутися також проти чужоземних родичів, що живуть там. Тому кінець - кінцем ЗДА мали право висадити відділ морської піхоти, щоб боронити свою амбасаду й евакуувати американських родичів. За це й дякувала їм Британія.

Але насущається питання: чи евакуація чужинців оправдає окупацію 9-ох квадратних миль у столиці сторонньої держави, про яку говорив амбасадор Бувкер? Впадала в око диспропорція між неуніформованими й уніформованими американцями в тій столиці: кількість перших зменшувалася, кількість других зростала. 1-го травня відчалили зі столиці останні американські родичи, які бажали

Гаврілку також добрий співак, талановитий інтерпретатор наших козачків і народних пісень, що їх із глибокою туюто серця співав.

Розуміється, уся ця творчість — як і література й музика — мала своє перше середовище, атмосферу, настрій, надхнення у тій сільській хаті, там, недалеко полкової управи, в Соснові, над Тудинкою; там дотепи, помисли, анекдоти, жарти не припинялися і під погнем московських гармат. А передові майстри цього настрою були: Роман Купчинський, Льонько Лепкий, Іван Іваневич, Осип Коростей, Гриць Трух, — це вони постійно гнали то Пегаса, щоб крил лету не опускав.

По першій світовій війні, по нашій програній, коли прийшло до децю „нормального“ життя, коли постало УВО й боротьба проти нацизму — Польщі почалася нова, — тоді мистці УСС знову почали творити чи пак продовжувати історію УСС в образах. У першу чергу це були Іван Іваневич, наймолодший УСС Едвард Козак, а до них долучилися й не-УСС Микола Бутувач, Леонід Перфешинський

і ін. Та послідовно й безперервно оспівує барвами оту нашу бувальщину Е. Козак. Усі ми ще пам'ятаємо його нарис, обкладений до книжки про УСС, його — і Льоня Лепкого — карикатури в „Жорнах“, у „Зізі“ й у незбутньому „Комарі“ у Видавництві Івана Ситкова УСС.

По другій світовій війні мистці УСС, опинившись в ЗДА і в Канаді, не припиняють своєї творчості, далі оспівують добу УСС. Юліан Буцманюк, — по своїй блискучій історії України на стінах церкви Отців Василія у Жовківі (тоді, що працює, москалі, рудками наших служки жаків знищили!) це раз повістосю цю ж історію у нашій катедралі в Едмонтоні. За ним, у своїх стрілецько-народних побуті, щиро ступає Василь Оробець-Залудський. УВО й боротьба проти нацизму — Польщі почалася нова, — тоді мистці УСС знову почали творити чи пак продовжувати історію УСС в образах. У першу чергу це були Іван Іваневич, наймолодший УСС Едвард Козак, а до них долучилися й не-УСС Микола Бутувач, Леонід Перфешинський

і ін. Та послідовно й безперервно оспівує барвами оту нашу бувальщину Е. Козак. Усі ми ще пам'ятаємо його нарис, обкладений до книжки про УСС, його — і Льоня Лепкого — карикатури в „Жорнах“, у „Зізі“ й у незбутньому „Комарі“ у Видавництві Івана Ситкова УСС.

По другій світовій війні мистці УСС, опинившись в ЗДА і в Канаді, не припиняють своєї творчості, далі оспівують добу УСС. Юліан Буцманюк, — по своїй блискучій історії України на стінах церкви Отців Василія у Жовківі (тоді, що працює, москалі, рудками наших служки жаків знищили!) це раз повістосю цю ж історію у нашій катедралі в Едмонтоні. За ним, у своїх стрілецько-народних побуті, щиро ступає Василь Оробець-Залудський. УВО й боротьба проти нацизму — Польщі почалася нова, — тоді мистці УСС знову почали творити чи пак продовжувати історію УСС в образах. У першу чергу це були Іван Іваневич, наймолодший УСС Едвард Козак, а до них долучилися й не-УСС Микола Бутувач, Леонід Перфешинський

і ін. Та послідовно й безперервно оспівує барвами оту нашу бувальщину Е. Козак. Усі ми ще пам'ятаємо його нарис, обкладений до книжки про УСС, його — і Льоня Лепкого — карикатури в „Жорнах“, у „Зізі“ й у незбутньому „Комарі“ у Видавництві Івана Ситкова УСС.

По другій світовій війні мистці УСС, опинившись в ЗДА і в Канаді, не припиняють своєї творчості, далі оспівують добу УСС. Юліан Буцманюк, — по своїй блискучій історії України на стінах церкви Отців Василія у Жовківі (тоді, що працює, москалі, рудками наших служки жаків знищили!) це раз повістосю цю ж історію у нашій катедралі в Едмонтоні. За ним, у своїх стрілецько-народних побуті, щиро ступає Василь Оробець-Залудський. УВО й боротьба проти нацизму — Польщі почалася нова, — тоді мистці УСС знову почали творити чи пак продовжувати історію УСС в образах. У першу чергу це були Іван Іваневич, наймолодший УСС Едвард Козак, а до них долучилися й не-УСС Микола Бутувач, Леонід Перфешинський

НАЙКРАЩА РЕЦЕПТА НА ЗДОРОВ'Я

В „Нью Йорк Таймс“ з 25-го квітня появилася стаття професора відкриття в Гарвардській школі громадського здоров'я Жана Масра під заголовком „Найкраща дієта — фізичні вправи“. В цій статті з рисунком, на якому бачимо чоловіка в середньому віці, що сидить при заставленому харчами столі і з вольним апетитом їм поїдає.

Цей ленажера після кожної частини їди має три можливості до вибору. Перша можливість: він лягає на софі і смачно хрюпе. Збудившись, стає на вагу і з жахом бачить на її шкалі — 255 фунтів! Друга можливість: наш ленажера відбуває прохід, після чого на шкалі ваги бачить — 170 фунтів. Третя можливість: він грає в теніс стверджує, що його вага нижча за 150 фунтів.

Автор пригадує недавній лікарський візит про здоров'я президента Джансона. В тому візиті доряджував Президенту робити більше фізичних вправ та прохолоди. Лікарі вважають, що прохолоди на свіжому повітрі забезпечують. Президент відпочивав після важкої праці, а фізичні вправи з залупкою того, що їхній пацієнт не прибримати на ладі. Фізичні вправи і прохолоди регулюють вагу людини і запобігають серцевим недугам.

Ріст людини кінцяється з 25-м роком, і тому вона повинна старатися вагу з того року зберегти на все життя, бо надлишок ваги в пізнішому віці становить тільки тощо, який спричиняє її опасність. Опасність — фізичний стан людини, коли у її загальній вазі є понад 30 відсотків тої ваги. Практично це важко визначити, і тому звичайно лікарі називають опасністю ту людину, у якій на руці між ліктем і плечем можна легко відгачувати пальцями шкіряний фалд на один або й більше палів.

У ЗДА кількість опасних людей з кожним роком збільшується, як це видно зі статистики рекрутів, дослідів над шкільними дітьми та з матеріалів Уряду Публічного Здоров'я.

Надмірну вагу людини спричиняють різні чинники. У певній категорії людей організм має такий обмін речовини, що вони не товстішають навіть тоді, коли споживають забагато їжі. Очевидно, що нормальна вага людини залежить від того, скільки і яких харчів вона споживає.

Останнім часом стверджено, що американці вживають понад норму не тому, що забагато їдять (статистика виявляє, що пересічний американець споживає менше харчів, як споживав його батько), а тому, що замало рухаються.

Деякі родини в ЗДА мають по два і до трьох дітей, і майже не ходять пішки. Шкільні автобуси возять дітей до шкіл, хоч для багатьох школярів було б корисніше, коли б вони до школи й зі школи не їздили, а ходили.

Дехто може сказати, що фізичні вправи збільшують апетит, отже не спричиняють до зменшення ваги. Переведе

ні професором Масром дослідів виявили, що шурі, які поїдають „вправляти“ менше, як в годину, де мали більшого апетиту від тих шурі, які сиділи, де рухалися. Не мали більшого апетиту й ті шурі, які вправляли щодня по 8 годин. Більше ли ті шурі, які вправляли понад годину, але не більше, як 8 годин.

Люди, які замало рухаються, частіше хворіють на коронарні (серцеві) недуги. У лісорубів Фінляндії, які споживають по 4,800 калорій денно, кількість холестеролу в крові не більша, як в інших фінів, які споживають значно менше калорій. Причина цього явища в тому, що ті лісоруби багато рухаються на свіжому повітрі.

Стверджено, що населення одного села в швейцарських Альпах майже не хворіє на серцеві недуги тому, що його мешканці щодня носять на продаж свої молочні вироби за кілька миль до збирного пункту. При цьому треба додати, що пересічний мешкавець цього села споживає денно від 3,500 до 5,000 калорій, а курить і випиває кави він стільки, скільки мешкавець міста Базель, в крові якого кількість холестеролу значно більша.

Висновки проф. Масра такі: — фізичні вправи, зокрема щоденні проходи, важливіші для здоров'я людини, як дієта; — старші люди мають щодня відбавляти проходи, поступово збільшуючи час прогулянок, але не переступуючи, фізичні вправи вони мають виконувати лише за порадою лікарів; — молодші особи мають систематично займатися якимсь спортом; — американські школи, починаючи від народних, а кінчаючи на університетах, замало добають про фізичне виховання учнів. Маср пропонує, щоб усіх всіх шкіл щоденно присвячували фізичним вправам 40 хвилин; — починаючи від третьої класу, учні повинні ходити до школи пішки.

Це все потребуватиме грошей, — пише проф. Маср, — але куди менше, як витрачається їх на лікування серцевих недуг.

Л. Г.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ДІЯНОСТІ І ФІКЦІЮ
Перед тим, як приступити до відповідей на „І мій голос“ Гуменної, що пролунав у „Свободі“ в ч. 78 ц. р. кортить сказати, що цей почитаний часопис дуже добре зрозумів, завісив рубрику „Голоси читачів“. Багато тепер є таких людей, що в першу чергу звертають свою увагу на те, що і хто „голосить“. Значайно ж, голоси бувають різні: маніжні, гучні, дзвінкі, а іноді й несамовиті...

А ось з моїм голосом так прямо сталася халепа, як пролунав він у „Свободі“ 15 квітня ц. р. Мені не прийшло до голови розпитати пані Докію Гуменну щодо воду, та й полів я просто у воду, ще й виплутувши про „самообізнаність“ (однодіянолу). А при тому ж таки й виконавши її двома долларами.

Для того, щоб отак „ускопити“ в воду, не спитавши „броду“, я покориється писанням в різних часописах про грошові збірки для видання книжок. Отож закортіло мені висловити в цій справі і свої думки.

І ось пані Докія Гуменна покарала мене за те, що я не тільки не зробив доброго діла, а наче заплідив злочин і при тім нагородив вигукнула: „Тому я рішуче протестую проти пропозиції п. Ф. Мелешка, яка обіцяє нам ще одну фікцію“.

Який сенс поборювати фікцію, звачить поборювати відо — я не розумію.

А який мені було відомо, що ота комісія, яку створено та й при моїй участі під кінець біленького відбуття З'їзду письменників „Слова“, 28 грудня 1964 року, та поназвала якусь чинність і не стала тільки, мабуть, фікцією, то дайшло б мені треба було тратити час і „лізти у воду“?

З того ж часу, як утворено збіркову комісію, отже рівно через чотири місяці, та й з моїм „читачим голосом“ було викликане повідомлення Д. Гуменної, що й показує тепер, що та комісія не стала фікцією і щось робить. З свого боку я щиро бажав, щоб саме вона вже почату і при моїй дводіянолу участі збірку завершила, коли не мільйоном, то якоюсь іншою високою сумою.

Ф. Мелешко

Нью Йорк
П. С. Після того, як цей мій „голос“ був закінчений, пошта принесла червоне 79-те число „Свободи“, і я зразу ж прочитав новий „голос читачів“ („Чи здійснює мрій?“) — письменника Анастоліа Галана. Він пише про те саме, що й п. Докія Гуменна, тільки яка ж то велика різниця в трактуванні тієї самої проблеми! Тішуть мене, що п. А. Галан так щиро віднісся до того, що я подав. Від серця дякую йому.

Ф. М.

Аргентинський президент
Аргентинський президент Артуро Ільє, відправляючи мені сесію парламенту, заявив, що прихильники колишнього диктатора Хуана Перона втрачають теперішній статус легальної партії, коли за допомогою насильної обструкції не допускать до того, щоб поправити критичні економічні становище країни.

Ніколи не можу забути його заголовної сторінки „Ліса Мисливця“ з листопада 1963 р. — самітний УСС, опадає жовте листя, осінь, тиша минулого доволу, ось-ось і по тому минулому й гомін проми- не, переліте, заміре. Це, психологічно, глибокий образ.

Далі — немов останній сильний по УСС акорд, де Е. Козака десять темпер: ілюстрації до пісні УСС, що, з нагоди 50-ліття, вийдуть, заходом видавництва „Червоної Калини“, картинками. З мистецького боку, це твори передумани, опрацьовані — рисунок, форма, композиція, колорит і стиль сперт на стару українську мистецьку школу — і це є великий новий здобуток для нашого мистецтва і його культури.

І так, мистці УСС, роками 1914-1918 і 1918-1920 сповни-

ються на історії, на побуті, на житті УСС: їх така кількість, що можна б із них створити окремий музей, алегоричний утір. Віддаю і щиро, не шукаючи ні слави, ні користі даю історію УСС у своїх образах — Іван Кучмак.

Пригадую собі, як його по зброї співтовариш, як це він у 1919 р. на фронтах України, зарисовував уже тоді деякі важливі хвилини з тодішніх великих подій. Прибувши до ЗДА, в 1923 р. він не перестав й доки жити чинити УСС, і зокрема 1918-1920-ми роками. Його „Чортківська офензива“, 1919, „Стежа“, „На пасти“, „Бій за Львів“ і ін. це перебута, правдива історія нашого минулого, що і кучмак утримував на полоті. Він ті роки наші наводив переживаючи, дає у кольорах — щиро і сердцем.

Завсіди бадьорий, повножиттєвий, „прозорливий“ до тонкості в житті УСС, колишній є сучасне, — Едвард Козак. По другій світовій війні прибувши до ЗДА, він є утут найважливішим мистецтвом. Тут маю на увазі лист його праці, нарис, карикатури, що своїм змістом спра-

1914-1918 і 1918-1920 сповни-

Пам'яті д-ра Романа Авдіковського

Немов зрізани дуби, падають один по одному українські скатилися на чужині. Скільки жертв принесла війна в боротьбі за українську справу! Скільки жаху і страждань перенесли в своєму житті від різних гнобителів! Від тих ударів розривається їхнє стомлене серце...

22-го квітня, ц. р. перестало битися серце д-ра Романа Авдіковського.

Покійний народився 14 травня 1892 р. в селі Цуцільовцях, Жидківського повіту в Галичині, у старій священичій родині, як син о. Філімона Авдіковського. Середню освіту одержав в українській академічній гімназії у Львові. Там же покінчив Покійний і правничі студії та завершив їх докторським ступенем. По закінченні студій Покійний розпочав судову практику у Львові, а відбувши її став суддею в Перемишлянах. Згодом, як добрий юрист і талановитий суддя, був іменованим начальником суду в Перемишлянах, і на цьому становищі залишився до вересня 1939 р., тобто до вибуху війни.

За часів польської влади Покійний, як начальник суду, мав часто діло з українською молоддю, що її переслідував режим за протипольську діяльність. Своїми заходами і впливом охоронив Віні не одного із цих молодих людей від переслідувань і в'язниці.

У 1939 р. з приходом більшовицької до Галичини, Покійний був негайно заарештований і пробув у в'язниці до лютого 1940 р. Випущений на волю, він почав скриватися, щоб не попасти знову в руки „визволителів“. Тоді нова влада наказала скопити його дружину й тещу і вивести їх у Казахстан. Це був для Покійного болючий удар, що відбився на його здоров'ї.

В 1941 р. прийшли в Галичину німці, і коли пізніше створилася Українська Дивізія, Покійний вступив в її ряди. В бою під Бродями був важко поранений, і майже чудом вдалося йому врятувати своє життя.

Далі починається для Покійного важкий шлях скитання на чужині. Перебуваючи в Німеччині, Покійний уживав певних заходів, щоб відшукати свою дружину, який після довгого мандражі по різних колгоспах совєтської Азії адлялось дістатись до Індії. Його зусилля, з Божою поміччю, увінчалися успіхом, і йому вдалося встановити зв'язок з дружиною. Однак зустрілись вони змогли щойно в 1951 р. на американській землі.

Прибувши сюди, Покійний, уже немолодий віком, мусів важко змагатися, щоб непомітно працею заробити на хліб насущний. Однак ніхто ніколи не бачив його засумованим чи прибитим. Терпеливо переносив усі удари долі, і був завжди доброї душі.

З 1958 р. Покійний почав працювати як секретар Об'єднання Прихильників Української Народної Республіки, а згодом також як її особистий секретар. На цьому становищі особливо виявив конструктивні риси своєї вдачі. Передусім був він людяною незвичайної доброти й лагідності, а при тому був чесний, солідний, ввічливий. Він вітався довір'ям і пошаною всіх своїх друзів і знайомих. Його настанова не була ніколи „партійною“ у вузькому розумінні цього слова. Коли траплялися якісь непорозуміння чи розбіжності, він завжди намагався їх поладити. Постійно й живо цікавився українськими справами і був щиро відданий ідеї Української Народної Республіки. Залишив по собі світлу пам'ять, як зразковий громадянин і патріот.

Нехай Господь прийме до свого Царства Його праведну душу.

Читайте українські книжки і газети, бо саме читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ли нову й багату сторінку нашого історичного мистецтва для майбуття!...

Лиш — уся ко творчість треба збирати разом і зберігати для того майбуття, якщо ми в нього віримо.

(Кінець)

Михайло Острорержа

МИСТЦІ — УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТІЛЬЦІ

(2)

Та найплодотворіший, простий — невчирний був Осип Курилас. Завсіди-завсіди по добродію усміхнений, наче хотів вибачитися за свою „вільність“, бо завсіди, разом із Льоньком Лепким, зорив своїм проникливим оком за жертвою, що чинилася характеристичним звернувшись на себе його увагу. І так, — часто за друкою, за концепцією Л. Лепкого, що на старих картках є й зазначено, — створив він цілу, багату й цінну галерею типів, — старших підстаршків і рядових, — УСС, їх побут. Його Іван Пляка, що він створив його з живого моделю, це ж неперевершений тип комічного лаяря „Залізної остроги“.

Хоч і страждав, Іван Пляка, при своїй уродженій комічності, був добрий і відважний воля, і

цих карикатурах слідний вплив — тоді нового — кубізму; Лев Ген, уже тоді з своєю „метафізичною“ меланхолією, дає у цілій низці своїх глибоко відчутних нарисів і образів характеристичні типи УСС. За ними йдуть Василь Оробець-Залудський і талановитий, вдумливий Юліан Крайківський. Додаймо ще тут, для повної картини, такі світлячки, як Мойсейович та Іван Озаревич.

До цього життєтворного гурту належав і різьбар Михайло Гаврілку. Походив він з сирця України — з Полтавщини, де й народився. Це був єдиний наддніпрянець на всьому Лівому, Мав він старинний ступінь четаря; між іншим — був знаменитий вишивальником наших некретів у Леоні. Був добрий і великого таланту різьбар і студіював у Академії Мистецтв у Кракові.

З його відомих праць — проскит до пам'ятника Тараса Шевченка, в якому мистець вивав велич образів і думки й силу духа Тараса. На скромну думку — можна сказати, що пам'ятник Тараса Шевченка в Харкові, це відомин твору М. Гаврілку. Був М.

Гаврілку також добрий співак, талановитий інтерпретатор наших козачків і народних пісень, що їх із глибокою туюто серця співав.

Розуміється, уся ця творчість — як і література й музика — мала своє перше середовище, атмосферу, настрій, надхнення у тій сільській хаті, там, недалеко полкової управи, в Соснові, над Тудинкою; там дотепи, помисли, анекдоти, жарти не припинялися і під погнем московських гармат. А передові майстри цього настрою були: Роман Купчинський, Ль

„Свобода” ч. 42 з 18 квітня 1915

„Цар кличе резервістів з Америки“

„Російський генеральний консулат в Злучених Державах видав „заяву“ до всіх російських „підданих“ у Злучених Державах, щобі їхали своїм коштом до Росії битися за царя. Сей заяву відноситься до всіх резервів ополчення і рекрутів. Консулати обоюх вислали їх до Росії найбільшими англійськими кораблями. Видно, круто в Росії, коли аж до Америки відзивався Микола Микодуш за людьми до війська і то за всіми, що лише обіля в'язани до військової служби. Де ж тих 20 мільйонів війська, про яких з початком війни голосили телеграми з Петрограду (тоді ще з Петербурга!). Круто також в Росії аж видно, в гримши, коли хоче, аби її „піддани“ їхали битися за царя своїм коштом...”

ва при місіїній церкві
ителя в Дірборні

кість учнів, як на початок. за-
довільна, а зацікавлення
родичів школою вказує, що
перед школою с гарні ви-
гляди в майбутньому.

Родичі, які посилають своїх дітей до школи українознавства, можуть бути добрим прикладом для деяких родичів з нової еміграції. Не знаючи мови своїх батьків, вони стараються щоб їх діти знали, чіткі вони сини, яких батьків. Деякі родини нової еміграції не посилають своїх дітей до шкіл українознавства.

в Південному Брукліні
Наталя Білаш уч. 7-ої класн.
Діти другого і третього року
навчання виконали збір-

ну деклямацію „Послання” В. Шевченка. „Весняні квіти” слова Десі Українки, музичне оформлення Ф. Надєнко, відповідала уч. Лінда Ларсен, при фортепіані Наталя Бідаш. Ісцелізацію „Три

душі" виконали учні: Одарка Прийма, Стела Білаш, Оля Танасійчук, Наталя Білаш, Степан Гусяк і Степан Гінда.

Свято закінчено співом національного гімну. В святі

взяла участь численно наша громада, заохочуючи дітей до дальшої праці.

Анна Костів

вини в Кентоні, Огайо

Пісню „Рече та стогне“, виконали юначки Пласту. Рецитацію „До Основ'яненка“, виконали ю. сумівці: Богдан

Гудз і Ярослав Волощук під супровід мандолінової оркестри. Мандолінова оркестра виконала три пісні під керівництвом п. К. Стона. „Реве та стогне" на фортепіано виконали в чотирьох руках п'ястай

Акордеонове сольно „Український весільний марш” та „Коломийку” виконав Володимир Печенюк.

Збірну деклямацію „На роковини смерті Т. Шевченка”, виконала група юних сумішців під керівництвом свого

Заключною точкою була інсценізована „Розрита могила” у виконанні пластунів. Інсценізацію оформила пані Аліна Олексин. Свято випало гарно при масовій участі української молоді. Церквою

сцени оформив пл. сен. Богдан Маланій. Імпредзою проводила пл. уч. Маруся Боса і гурткова пл. уч. Катерина Стасюк.

Цього дня, після Служби Божої пластуни влаштували

у своїй домовці виставку мистецьких і літературних творів Т. Шевченка, Гурток Пласту зосереджується при церкві св. Миколая в Кентоні, парохом якої є Всеч. о. д-р Володимир Пелліх, який є при-

Катерина Стасюк
гурткова пл. уч.

ІЙ ВЕЧІР

аніаторка — М. ПАВЛОВСЬ

Не популярний, але доцільний висад

Очевидно, що це завдання насамперед краще підходити для ОАД, ніж для ЗДА; не для американської морської

Труман (Корея) чл 1962
Кенеді (Куба). В контроль
— аваль червоными партизанами
частини Сан Домінго америка
калці прочістали своєрідний
коридор до двох ліванців
пристані і борються той пляж

Колі б не та одностороння превентивна акція, ледве чи могло життєво бути б пізніша мрія американська збірка збройних інтервенція, яку вирішили вже Організація Американських

Держав.

● В місті Нага на Одисаї
Японії, де знаходиться велика
американська морська база, була
вперше в історії відвіду
американськими військовими
американськими парашутистами
під час війни, до цього часу

Нелегко зорганізувати

копублівація експедиційний
корпусу навіть на зразок афри-
канського, для Конга. Кому-
ністична інфільтрація доміні-
канської анархії вимагала по-
літичної реакції, нехай обме-

ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО ВО УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В США ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМПІТЕТ ВПАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ В АМЕРИКУ

повідомляють, що

1. В СУБОТУ, 5-го ЧЕРВНЯ 1965 р. в 6:30 год. веч.
в будинку **УВАН** в **СПА**, 266 Вест 100-го вул. **НЮ**
Йорк 25, **Н. Й.** (сабвей 7 Ав., Бродвея)

відбудеться
АКАДЕМІЯ
присвячена
39-й річниці **ТРАГІЧНОЇ СМЕРТІ С.В. ПАМ.**
СИМОНА ПЕТЛЮРИ
Голови Директорії і Головного Отамана Військ

Української Народної Республіки та мистецької частини. Академія складається з двох дивізіонів: історико-літературного та мистецького. Подробиці в програмі Академії в наступних оголошеннях

2. В НЕДІЛЬО, 6-го ЧЕРВНЯ 1965 року
після Служби Божої в Українських Церквах м. Нью
Йорку і околиці будуть надіслані —

ПАНАХИДИ

за сподвій Душі: Св. Нам. СИМОНА ЦЕТЛЮРИ, Ного Дружини ОЛЬГІ і Доньки ОЛЕСІ.

Представництво і Комітет закладають усе Українське Громадянство, а зокрема, кол. учасників Визвольної Воротби за нашу державність, українську Молодь і українсько-американські Організації до участі в цих урочистостях, як рівно ж просять не призначати в день Академії інших вприсв.

Представництво і Комітет

УЧАСТЬ ВЕРУТЬ:
ВЫ.: Д. ГОРДИНСКА-КАРАНОВИЧ
Т. ЛЕХОДАН
Г. ВОЛЫЦ
Б. БИЛИН (КЕР)

А. КЕЛЛАНОВИЧ (ШЕР)
Д-р І. СОНЕВИЦЬКИЙ
Ю. ВОЖАКІВСЬКИЙ
М. ЦИПКА
ХОР „ТРЕМБІТА“

